

Prof. JEFFREY D. SACHS

Ban Ki-Moon ve Sürdürülebilir Kalkınma Çağı

Dünya, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Ban Ki-Moon'un iki dönem için yeniden seçilmesiyle rahat bir nefes alabilir. Küresel birlik, geçimsiz bir dünyada özellikle hayati önem taşıyor. Ban Ki-Moon, geçen beş yıl boyunca **hem özgün kişisel diplomasisinde hem de bu vazgeçilmez küresel örgütün lideri olma rolünde, birliği benimsedi.**

Jeffrey D. Sachs, Columbia Üniversitesi'nde Ekonomi Profesörü ve Yeryüzü Enstitüsü Direktörü'dür. Ayrıca Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin Binyıl Kalkınma Hedefleri konusunda Özel Danışmanıdır.

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Ban Ki-Moon'un, BM'nin lideri olarak yeniden seçilmesi hiç de kolay bir iş değildi. Genel Sekreter, 192 ülkenin üye olduğu bir örgütün başı olarak, küresel bölünmenin güçlü karşı akımlarını kaçınılmaz şekilde hissediyor. Genel Sekreterin hemen her konuda kendisini birbirleriyle çekişen ülkelerle karşı karşıya bulması da muhtemel. Yine de Ban, liderliği rakipsiz ve oy birliği ile ikinci kez sağlayacak kadar küresel güven aşılması bu lunuyor.

En çarpıcı olan Ban'ın yeniden seçilmesi lehine var olan uzlaş. Çünkü BM Güvenlik Konseyi'nin beş daimi ülkesi olan P-5 ülkelerini de kapsıyor (Amerika Birleşik Devletleri, Birleşik Krallık, Çin, Fransa ve Rusya). Bu beş güçlü ülke, BM üstünlüklerini, zafer sırasında müttefik oldukları İkinci Dünya Savaşı sonrasındaki yapılanmaya borçlular. BM Sözleşmesi'ne göre, genel sekreter her seçildiğinde, bu beş üyenin birden onayını almak zorunda. Ban Ki-Moon, bu beş daimi üyenin güçlü desteğini sağladı.

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA ÇAĞI

Binyıl Kalkınma Hedefleri konusunda Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin Özel Danışmanı olarak çalışma onuruna sahip oldum. Bu görev sırasında, Genel Sekreteri dünyanın her yanında iş başında gördüm. Yoksulluk, çevresel tehditler ve şiddetli çatışma gibi küresel sorunların çözümünde nihai başarı konusunda bana büyük ümit veren faydalı bir deneyim oldu.

Dünyanın çok sayıda sorunu, gece-gündüz demeden Genel Sekreterin masasına geliyor. Bu meseleler ister savaş olsun veya barış, devrim veya darbe, doğal afetler, salgın hastalıklar, ihtilafli seçimler ya da ister açlık, yoksulluk, iklim değişikliği ve toplu göç gibi ezici güçlükler olsun, kaçınılmaz olarak Genel Sekreterin ilgisini gerektiriyor. Bu, insanı hayrete düşüren ve Genel Sekreter ile ekibinin 24 saat bağlılığını gerektiren bir iş yükü.

Ban ile Mısır ve Tunus'a son zamanlarda yaptığımız bir seyahat sırasında, bölgedeki diğer kargaşalarla da eş zamanlı olarak ilgilenirken, bu iki ülkede süren demokratik değişimlere ustaca destek verdiğini hayranlıkla izledim. Ban, her iki ülkede de bu yıl harekete geçen politik değişikliklerin ön saflarında yer alan cesur genç liderlerine bolca ilham kaynağı olan desteğini sundu.

Ban, görevdeki ilk gününden itibaren, dünyanın en büyük güçlüklerinin çoğunun veya büyük çoğunluğunun, eninde sonunda basit ama çıplak bir gerçekliğe dayandığını vurguladı: Artık kalabalık, birbirlerine bağlı, yedi milyar insanın son derece kırılgan bir gezegende yer edinmeye çalıştığı küresel bir toplumuz. Dünyayı doyurmak, sıtma ve AIDS gibi salgın hastalıklardan korumak, ekonomik gelişimi yerel ve küresel çevre emniyeti ile birleştirmek, zamanımızın belirli güçlükleri. Savaş ve çatışmaların altında sıklıkla açlık, yoksulluk ve insandan kaynaklanan iklim değişikliği gibi çevresel bozulmalar yatıyor.

Kısaca, güvenliğimizin, hatta hayatta kalmamızın dünyanın üçlü bir taahhüdü sürdürmesine bağlı olduğu Sürdürülebilir Kalkınma Çağı olarak tanımlanabilecek yeni bir küresel çağdayız. Aşırı yoksulluğu sona erdirmek; herkese insan hakları sağlamak ve doğal çevreyi insandan kaynaklanan iklim değişikliği, biyolojik çeşitliliğin yok edilmesi ve içme suyu rezervleri ile diğer hayati kaynakların erimesinden korumak. Ban, yorulmaksızın, sürdürülebilir kalkınma ihtiyacını, düşüncemizin kalbine yerleştirme ihtiyacını vurguladı.

BAN'IN YOKSULLUKTAN KÜRESEL LİDERLİĞE YÜKSELİŞİ

Yoksulluk, kaynakların azalması, iklim değişikliği ve insan hakları sorunları, Ban'ın ikinci dönemine ve genel sekreter olarak onu izleyeceklerin dönemlerine hâkim olacak. Dünya devletleri, insandan kaynaklanan iklim değişikliği ile mücadele için ilk kapsamlı antlaşmayı imzaladıkları tarihi konferanstan 20 yıl sonra, 2012'de Rio de Janeiro'da bir araya gelecek. O zamandan beri çok az şey başarılıydı ve Ban, tıkanıklıkları aşmak ve iklim felaketini önlemek için perde arkasında durup dinlenmeden çalışıyor.

Ban'ın selefi Kofi Annan, üçüncü binyılın başında, yoksulluk, açlık ve hastalıkla mücadele için 2015 yılına erişmek üzere iddialı amacı olan Binyıl Kalkınma Hedefleri'ni kabul etmeleri için dünya liderlerini bir araya getirdi. Örneğin geçtiğimiz yıl, Ban, kadın ve çocuk sağlığını iyileştirmek için yeni cesur bir küresel girişim olan "Her Anne, Her Çocuk" girişimini başlattı. Küresel liderleri ve tanınmış

kişileri davaya taşıyarak, HIV/AIDS, tüberküloz ve sıtma ile mücadelenin savunucusu oldu. Ban'ın liderliği altında, kendisinin de vurguladığı gibi, daha hızlı ilerlemek mümkün ve gerekli olsa da önemli bir ilerleme kaydedildi. Genel Sekreter, 2015 yılında, önmümüzdeki 20 yıl için aşırı yoksulluk ve yoksunlukla mücadele konusunda daha da cesur taahhütler vermesi için dünyayı yönlendirecek.

Ban'ın kendi hikâyesinde, herkese ümit veren büyük bir kişisel memnuniyet var. Ban, Afrika'nın yoksulluk çeken bölgelerine seyahat yaparken, köylülerle kaynaşıyor ve Kore'nin 1950'lerdeki yoksulluk ve yoksunluğu sırasındaki yetişme dönemini, Kore'nin çok çalışarak, eğitim, modern bilim ve ortak değerlerle nasıl dünyanın en zengin ve en başarılı ülkelerinden biri haline geldiğini onlara anlatıyor.

Ban'ın yoksulluktan küresel liderliğe yükselişi, ülkesinin yörüngesine de paralellik gösteriyor. Bu yükseliş, küresel çapta güven kazanan ve dünyayı benzeri görülmemiş risklerin ve eşsiz fırsatların bulunduğu bir dönemde yönlendirmeye yardımcı olacak bir namus, bağlılık ve cömertlik hikâyesi.

Ban, Afrika'nın yoksulluk çeken bölgelerine seyahat yaparken, köylülerle kaynaşıyor ve Kore'nin 1950'lerdeki yoksulluk ve yoksunluğu sırasındaki yetişme dönemini, Kore'nin çok çalışarak, eğitim, modern bilim ve ortak değerlerle nasıl dünyanın en zengin ve en başarılı ülkelerinden biri haline geldiğini onlara anlatıyor.

Telif Hakkı: Project Syndicate, 2010.

www.project-syndicate.org